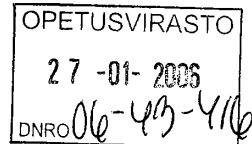

VOSA

KANNANOTTO HELSINGIN KAUPUNGIN KOULULAUTAKUNNALLE KOSKIEN ERITYIS-
OPETUSLUOKKIEN KEHITTÄMISTÄ

Erityisopetussuunnitelman keskeisissä toimenpide-esityksissä on ehdotettu pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppivelvollisten oppilaiden esiopetuksen toteuttamista kokonaan peruskoulun erityisluokissa.

Autististen lasten diagnostiikasta ja kuntoutuksesta vastaavana erikoissairaanhoidon työryhmänä olemme erittäin huolestuneita tästä ehdotuksesta. Autistisista lapsista harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta kaikki ovat tähän saakka suorittaneet ensimmäisen oppivelvollisuusvuotensa päiväkodissa henkilökohtaisen avustajan ohjaamana ja siirtyneet erityisluokalle vasta sinä vuonna, kun ovat täyttäneet 7 vuotta.

Autistiset lapset tulevat hoidon ja kuntoutuksen piiriin yleensä vasta 3-4 -vuotiaana, jolloin aloitetaan yksilöllinen varhaiskuntoutus. Tiiviillä varhaiskuntoutuksella on kansainvälisissä tutkimuksissa osoitettu olevan paras vaikuttavuus lasten mahdollisimman itsenäiselle selviytymiselle nuoruus- ja aikuisiässä. Varhaiskuntoutuksessa harjoitellaan erityisesti ohjauksen sietämistä (paikallaan pysyminen, tuolilla istuminen, kosketuksen sietäminen jne.) ja omatoimisuustaitoja (vaipoista poisoppiminen, WC:ssä käyminen, syöminen, pukeminen, riisuminen jne.) sekä etsitään ja opetetaan lapselle sopivia kommunikaatiomuotoja ja vähennetään aistiyliherkkyksiä. Kaikelle kuntoutukselle on välttämätöntä henkilökohtainen ohjaus (sisältäen yksilölliset, päivittäin useita kertoja toistuvat harjoitukset) sekä jäljittelemällä oppiminen integroiduissa päiväkotiryhmissä (ns. terveen lasten malli, jota erityisluokalla ei saa). Näiden perustaitojen oppiminen on välttämätöntä, jotta lapsi kykenee omaksumaan akateemisia taitoja.

Autististen lasten siirtyminen erityisluokalle jo 6-vuotiaana luo useita uhkakuvia. Varhaiskuntoutusvaiheen tavoitteet eivät ehdi toteutua päiväkotikuntoutuksen jäädessä liian lyhyeksi. Tästä on todennäköisenä seurauksena haastavan käyttäytymisen ja aggressiivisuuden lisääntyminen koululuokissa sekä pitkällä aikavälillä laitoshoitopaikkojen tarpeen kasvu. Nykyiset 8 oppilasta luokat ovat autisteille aivan liian suuria ja niissä on riittämättömät henkilökuntaresurssit ja tilat. Eri-ikäisille ja eri tasoisille lapsille tulisi olla omat luokat (vrt. Espoon malli).

Korostamme myös, että oikean luokkamuodon valinta 5-vuotiaana on useimpien lasten kohdalla mahdollista (esim. harjaantumisloukka vs. autismiluokka vs. dysfasialoukka).

Mikäli koululautakunta tekee päätöksen toimenpide-esityksen mukaan, joudumme yllä kuvatuissa tapauksissa suosittelemaan lapselle pidennettyä oppivelvollisuutta vasta sinä vuonna, kun hän täyttää 7 vuotta. Helsingin koululautakunnan suunnitelmat heikentävät mielestämme näiden lasten ja perheiden asemaa, sillä autistiset, kehitysvammaiset ja dysfaattiset lapset olisivat oikeutettuja pidennetyn oppivelvollisuuden ensimmäisen vuoden toteuttamiseen päiväkodissa. Tämä toteutuu kaikissa muissa pääkaupunkiseudun kunnissa.

Helsingissä 26.01.2006

HUS Lasten ja nuorten sairaalan autismiosasto

Raija Vanhala, LT, lastenneurologian erikoislääkäri
Tuulia Lepistö, vs. neuropsykologi
Lea Haapanen, osastonhoitaja